

Õiguskantsler

Urmas Kruuse
Riigikogu maaelukomisjon
maaelukomisjon@riigikogu.ee

Teie 16.04.2024 nr 1-6/24-4/2

Meie 26.04.2024 nr 18-1/240670/2402473

Austatud komisjoni esimees

Soovisite õiguskantsleri hinnangut, kas lemmikloomade müügi keelustamine kauplustes oleks proportsionaalne ettevõtluspiirang.

Seda küsimust ei ole me paraku varem analüüsinud, ja suure töökoormuse tõttu ei saa praegu põhjalikult vastata.

Hetkel saab öelda vaid üldist: ettevõtjatele seatavad ettevõtluspiirangud peavad olema proportsionaalsed (PS § 11). Piiranguid kehtestades tuleb kaaluda, millised abinõud on vajalikud, sobivad ja mõõdukad, et oleks võimalik saavutada eesmärk, kõnealusel juhul loomade heaolu. Riigikohus on pidanud sobivaks abinõu, mis soodustab eesmärgi saavutamist. Abinõu on vajalik, kui eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise, ettevõtjaid vähem koormava abinõuga, mis on vähemalt sama efektiivne. Abinõu mõõdukuse üle otsustamiseks tuleb kaaluda ühelt poolt põhiõiguse piiramise ulatust ja intensiivsust, teiselt poolt aga eesmärgi tähtsust¹.

Piirangute vajalikkuse ja mõju saab kindlasti välja selgitada osapoolte ärakuulamisega. Väärrib kiitust, et maaelukomisjon ongi seda juba teinud. Ettevõtluspiirangu kehtestamist kaaludes tuleb hinnata erinevaid huve ja argumente. Tähtis on, et loomade heaolu, majanduslikud tegurid ja praktilised kaalutlused oleksid tasakaalus, see tagaks piirangu proportsionaalsuse. Ühtlasi tuleks selgeks teha, kas loomade kehvadele elutingimustele kauplustes ja kodudes on kaasa aidanud kehtivad normid või nende normide eiramine. Kui praegune olukord on tekkinud seetõttu, et kehtivaid norme ei täideta, siis ei ole lisapiirangute kehtestamisest ilmselt abi. Sel juhul tuleks mõelda, kuidas saaks tõhustada järelevalvet ja ettevõtjatele ja loomaomanikele loomade heaolu kohta laiemaid teadmisi pakkuda.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Marje Kask 6 93 8427
Marje.Kask@oiguskantsler.ee

---

¹ RKPJKo 06.03.2002, nr [3-4-1-1-02](#), p 15.